

### 3 Kuwa tayari



Mwongozo wa Usalama wa  
Moto wa Porini



Rahisi kusoma



Government of  
South Australia



## Elewa hasara yako



Unaposema **ndiyo** kwa mojawapo ya maswali haya unaweza kuwa uko hatarini.

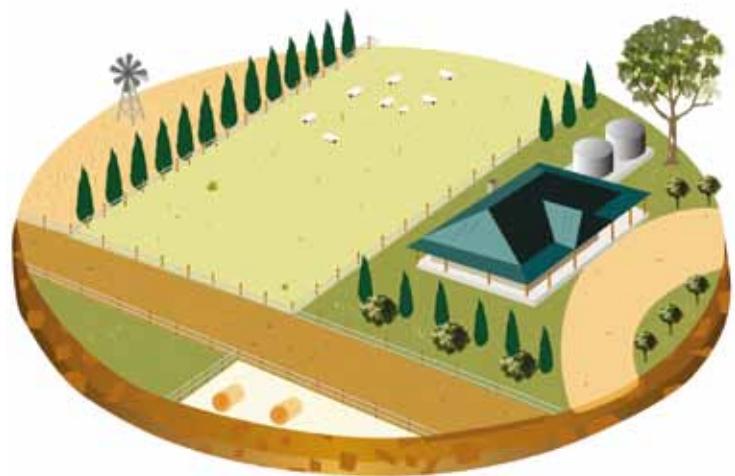
- Je unakaa karibu ya mojawapo ya sehemu hizi?



- Pori
- Msitu



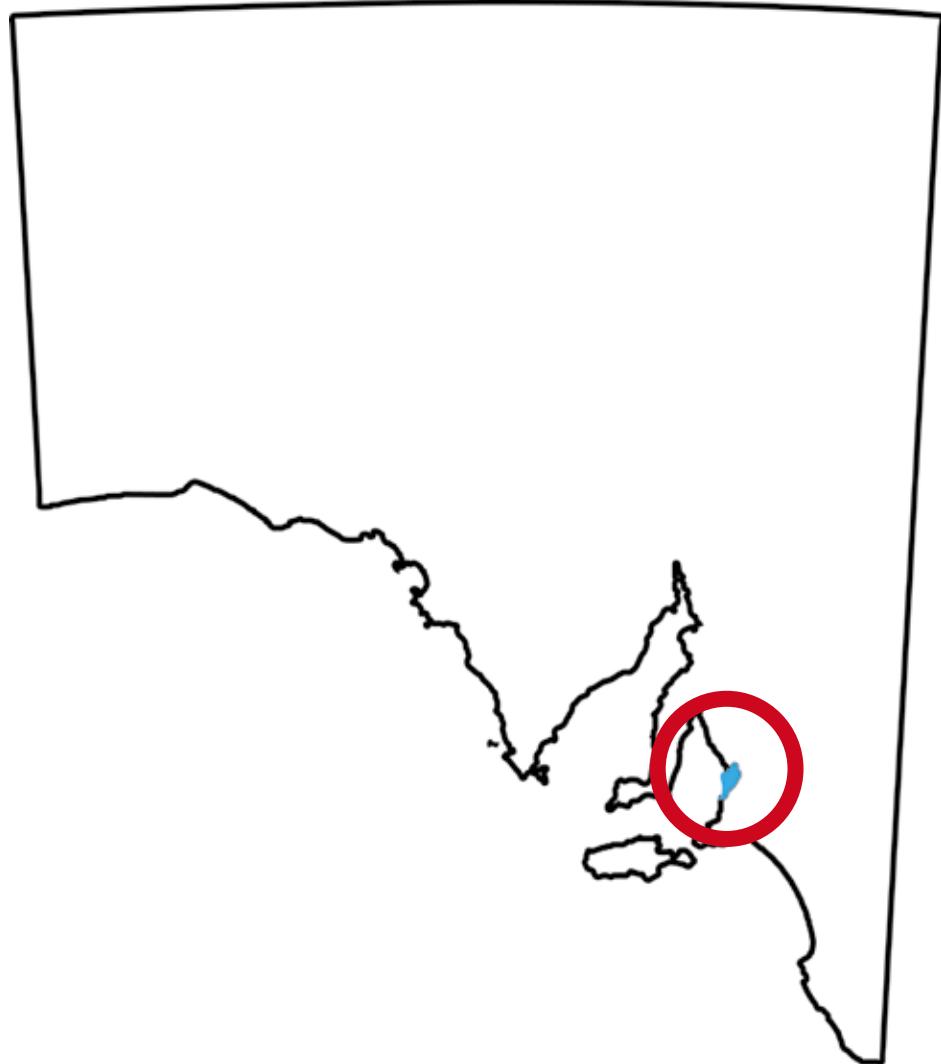
- Pwani



- Vichaka vyenye nyasi nyingi
- Nyika



- Viunga karibu na pori
- Arthi yenye miti mingi midogo midogo



Adelaide ni sehemu ya bluu katika mduara mwekundu.

Sehemu ya ndani ya Adelaide ni salama.

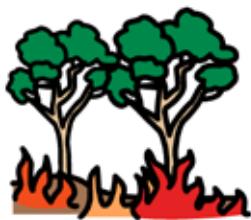
Je una

- ishi
- kufanya kazi

**au**

- kusafiri

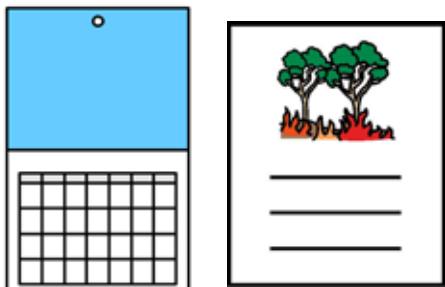
nje ya sehemu salama ya Adelaide?



- Je kumewahi kuwa na moto wa porini maeneo yako siku zilizopita?



- Je unalazimika kupita kwenye vichaka wakati unaendesha ukitoka nyumbani?



- Je mpangilio wako wa Moto wa Porini una zaidi ya mwaka mmoja?



Kama umesema **ndiyo** kwa mojwapo ya maswali haya unaweza kuwa uko hatarini. Kuondoka mapema ni kitu salama cha kufanya.

## Andika Mpangilio wako Moto wa Porini



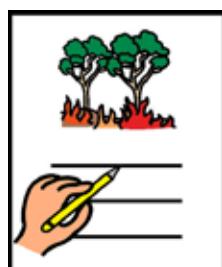
Andaa

- wewe na
- familia yako
- nyumba
- wanyama.



Soma

- Kitabu cha habari- Ondoka mapema
- Kitabu cha habari- Simama na jitetee



Fanya

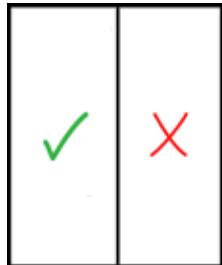
- Mpangilio wa Moto wa Porini – Ondoka mapema au
- Mpangilio wa Moto wa porini – Simama na jitetee



Zungumza na

- familia
- na
- marafiki

kuhusu Mpangilio wako wa Moto wa Porini.



## Elewa sheria

Majira ya moto wa hatari ni miezi ya hatari.

Wakati wa Majira ya miezi ya hatari kuna sheria.



### Hautakiwi kuunguza

- majani
- magugu
- majani ya miti.



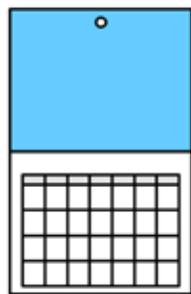
Unalazimika **kutofanya** kazi zinazohusisha moto.



Kuna sehemu 15 za moto wa porini katika Australia ya Kusini. CFS inayaita maeneo hayo **Sehemu zinazokatwa kwa moto**. Elewa eneo lako.

Ni lazima ujue

- majira ya moto wa hatari katika eneo lako **na**
- ni wapi Moto Unazuiliwa Kabisa katika eneo lako



Majira ya Moto wa Hatari ni **Desemba mpaka**  
**Aprili** katika

- Adelaide
- Kangaroo Island
- Mount Lofty Ranges.

Majira ya Moto wa Hatari ni **Novemba mpaka**  
**Machi** katika

- North East Pastoral
- North West Pastoral.

Majira ya Moto wa Hatari ni **Novemba mpaka**  
**Aprili** katika

- Eastern Eyre Peninsula
- Flinders
- Mid North
- Murraylands
- Lower Eyre Peninsula
- Lower South East
- Riverland
- Upper South East
- West Coast
- Yorke Peninsula.



Tarehe zinaweza kubadilika.

Unaweza kupata habari zaidi.

Pigia mstari wa Habari wa Moto wa Porini.

Simu 1800 362 361.

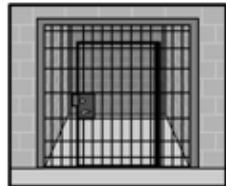


### **Kutowasha Moto Kabisa**

Baadhi ya siku ni siku za Kutowasha Moto Kabisa.

Kizuizi cha Kutowasha Moto Kabisa hudumu kwa mda wa masaa 24.

**Hutakiwi kuwasha moto wowote.**



Kama ukiwasha moto unaweza kutakiwa

- kulipa faini  
au
- kwenda gerezani.



Tazama taarifa ya habari ya usiku.

Tafuta kujua kama hairuhusiwi  
Kuwasha Moto siku inayofuata.



## BBQ yako katika siku za Kutokuwasha Moto

Katika siku za Kutokuwasha Moto unaweza kutumia BBQ yako nyumbani. Ni **lazima**

- uwe unaishi kwenye nyumba hiyo.  
**Hii haijumuishi hema**
- uwe na meta 4 za wazi kutoka mahali ilipo BBQ
- uwe na mtu tayari mwenye maji au kizima moto
- BBQ lazima itumie
  - gesi  
**au**
  - umeme.

Unaweza kupata habari zaidi.

Pigia mstari wa Habari wa Moto wa Porini.

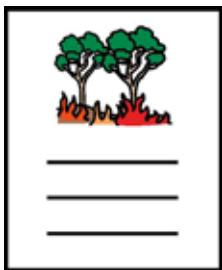
Simu 1800 362 361.



## Weka nyumba na adhi yako tayari



Weka sanduku lako la hatari tayari.



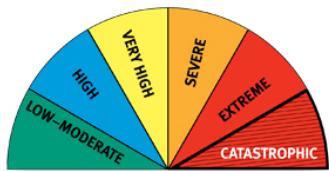
Tazama mpangilio wako wa Moto wa Porini.



Jizoeze Mpangilio wako wa Moto wa Porini pamoja na familia yako.

Tazama hatua za Moto wa Hatari.

Hatua za Moto wa Hatari zinaonyesha kiasi cha ubaya moto huo utakuwa.



Tumia hatua hizo wa Moto wa Hatari kujua ni lini uanza kutumia Mpangilio wako wa Moto wa Hatari.



### **Uwe na bima ya nyumba yako**

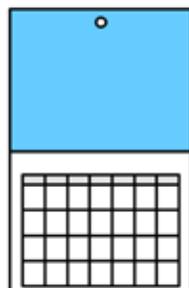
Bima inaweza kukusaidia kulipia uharibifu ambao unaweza kutokea kwenye nyumba yako. Kwa mfano,

- kukarabati nyumba yako
- kujenga upya nyumba yako
- kununua vitu vipyta kwa ajiri ya nyumba yako.



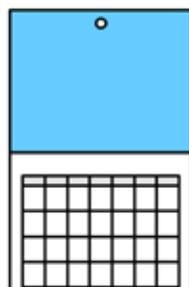
### **Fanya usafi kuzunguka nyumba yako**

Hiki kitabu kinazungumzia ni kazi zipi unaweza kuzifanya.



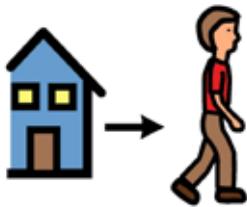
Fanya kazi hizi katikati ya mwezi Mei na Octoba.

Huu ni wakati wa **kabla** ya Majira ya Hatari.



Fanya kazi hizi tena wakati wa Novemba na Aprili.

Hii ni **wakati** wa Majira ya Moto wa Hatari.



Kama unapanga kuondoka mapema fanya kazi nyingi kwa kadri uwezavyo.

Unaweza kupangilia kuondoka mapema **lakini**

mpangilio wako unaweza kubadilika.

Kwa mfano,

- unaweza kuogopa
- moto wa porini ukaja kwakasi kubwa
- **siyo** salama kuendesha
- unaweza kuugua.

Unaweza kutakiwa kukaa kwenye nyumba yako wakati wa moto wa porini. Hakikisha kuwa nyumba yako iko salama kwa kadri uwezavyo.

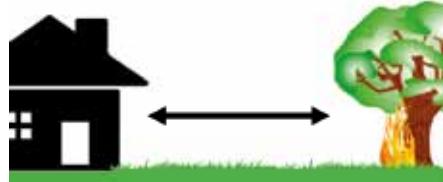


Kama unapanda kusimama na kutetea ni **lazima** ufanye kazi hizi ili kufanya

- nyumba
- na
- ardhi iwe tayari.

Ni lazima usome sehemu iliyobakia ya kitabu hiki.

## Safisha eneo la karibu ya nyumba yako



Sehemu ya wazi karibu na nyumba yako inaitwa sehemu ya kujitetea. Safisha mpaka

- mita 20 kutoka kwenye nyumba yako
- mita 5 kutoka kwenye shedi au gereji yako.

Ni lazima uache sehemu yako ya kujitetea wazi.

Ni **lazima** utupe vitu vyote vinavyoweza kushika moto.

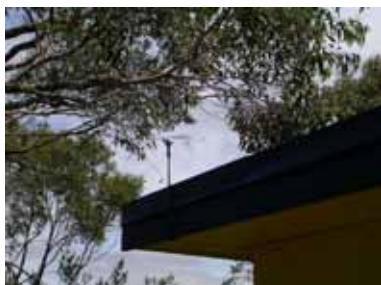


Ondoka magugu.



Tupilia vitu vinavyo zaga

- ngome
- majani yaliyokauka
- majani ya miti yaliyokauka
- masaka masaka.



Kata matawi yanayo ning'inia juu ya nyumba.

Ondoa matawi yaliyoko kwenye uwanja.



Kata majani yako.



Uliza wahsuika wa mji wako

- jinsi ya kutupa uchafu wa kwenye bustani
- ni lini unaweza kuyaunguza. Ni **lazima** uyaunguze kabla ya **majira** ya moto.



Kama unajenga nyumba mpya weka

• sehemu ya njia

• egesho

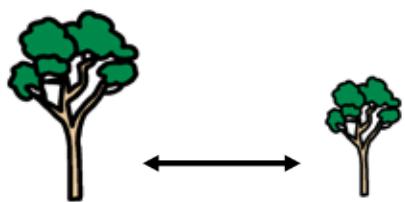
**na**

• njia

kuzunguka nyumba yako.

Sehemu yako ya njia ni lazima iwe na ukubwa wa mita 3.

Hii unaweza kuruhusu gari ya zimamoto iweze kuingia kwenye nyumba yako.



Hakikisha miti iko mbali.

Panda miti ambayo **haiungui** kwa urahisi.

Hi ni miti ambayo ina maji mengi kwenye majani yake.



Panda bustani ya mboga za majini.

Hii inaweza kuzuia moto wa porini kuwaka haraka.

## Tengeneza kuta na paa zako



Tengeneza matundu katikati ya

- tofari za kwenye paa
- mabati
- matofali
- au**
- mbao.



Fanya kuta zako ziwe nyepesi. Paka rangi

- mbao zilizozeeka
- na**
- rangi iliyofilia.



Weka mabati au chuma juu ya

- matundu ya nje
- mataa na viyoyozi vya hewa
- nafasi chini ya nyumba.



Tumia waya za chuma kwenye

- milango
- na
- madirisha.



Weka vifungio vya chuma wenye madirisha.



Safisha mabirika yako.

Jenga paa la chuma. Kama una matofali weka mashine katika mapengo



Kama unajenga nyumba mpya jenga weka kizuizi karibu na nyumba yako. Kwa mfano

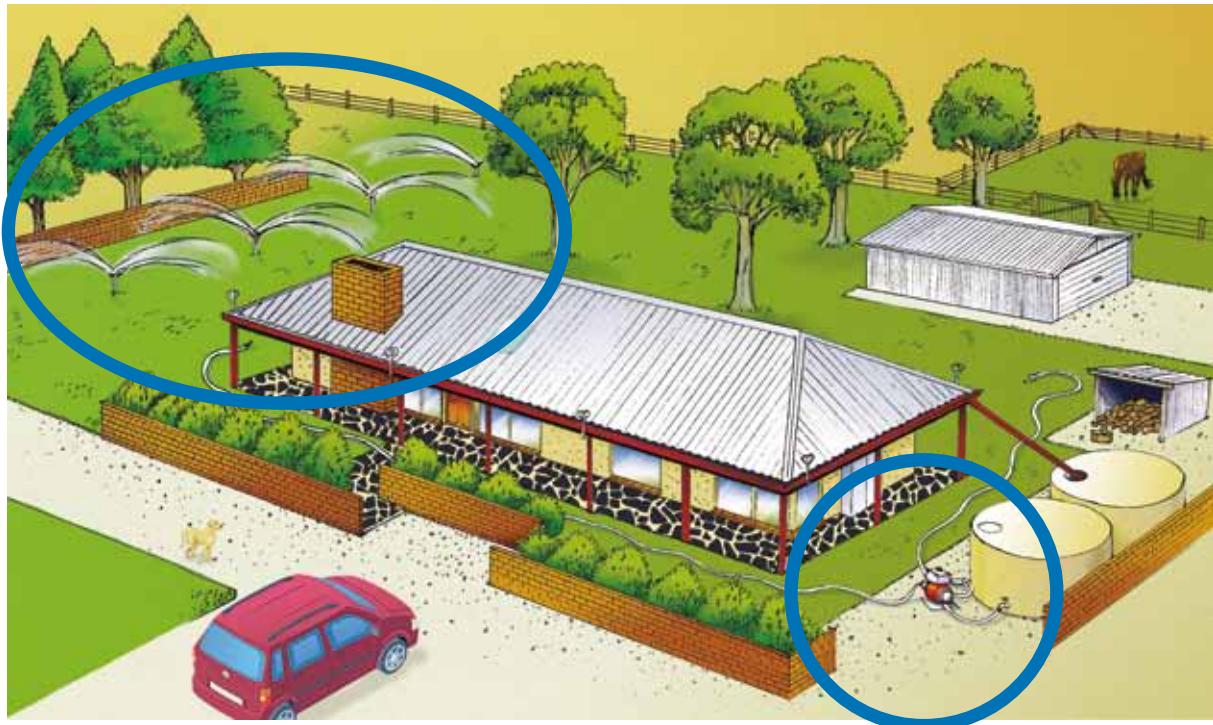
- ukuta wa jiwe
- ukuta wa ardhi  
**au**
- fensi ya matofari.

Hii itaweka baadhi ya joto mwanga mbali na nyumba yako.

Jenga kuta ukitumia

- matofari
- simenti
- au**
- matofari ya udongo.

## Tazama vifaa kwenye nyumba yako



Hakikisha kila mtu kwenye nyumba yako anajua kutumia vifaa vyako.

### Tazama



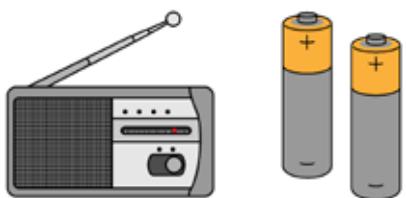
- pampu ya maji. Pampu lazima itumia
  - petroli
  - au**
  - deseli



- mfumo wa kinga. Kinga za chuma. Kinga zitasaidia nyumba yako iwe ya baridi



- kizima moto.  
Tazama tarehe kwenye nembo.  
Je unahitaji kizima moto kipyä?

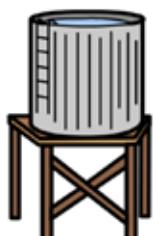


- Unahitaji kusikiliza ovyo kutoka kwa wazima moto wa porini.
- Hakikisha una
- radio inayotumia batri
  - betri za ziada zinazofanya kazi.



- Unaweza kuwa na mpira wa kusaidia kuzima moto wa porini.
- Hakikisha mpira wako unaweza kufika kuzunguka nyumba.

## Tunza maji ya ziada kwenye nyumba yako



Kianzio chako cha maji kinaweza kukatika wakati wa moto wa porini. Tunza maji ya ziada katika

- tanki
- shimo
- au**
- dimbwi la kuogelea.

Unaweza kutumia maji ya ziada kuzima moto wa porini.

Ni lazima uwe na walau lita 5000 za maji.



## Kuna vitabu vingine ambayo unaweza kuvihitaji

Vitabu nyote hivi ni sehemu ya Mwongozo wa Usalama wa Moto Porini.

- 1 Utangulizi
- 2 Elewa jinsi moto unavyofanya kazi
- 3 Kuwa tayari. Kitabu hiki kinakwambia jinsi ya kuweka tayari nyumba yako na ardhi kwa ajiri ya moto.

### Karatasi ya Ukweli

- 4 Hatua za Moto wa Hatari na ovyo.  
Hii inakwambia lini uanze kufanya mpangilio
- 5 Sehemu za salama
- 6 Kwenda likizo
- 7 Sanduku la dharura
- 8 Baada ya moto

### M pangilio wa Moto wa Porini

- 9 Kitabu cha habari- Ondoka mapema
- 10 Kitabu cha habari – Simama na Jitetee
- 11 Mpangilio wangu wa Moto wa Porini –  
Ondoka mapema
- 12 Mpangilio wangu wa Moto wa Porini –  
Simama na Jitetee



## Habari zaidi



Mstari wa Habari za Moto wa Porini

Simu 1800 362 361



Simu ya TTY 133 677

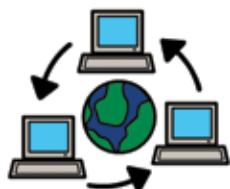
Harafu uliza kwa 1800 362 361



Huduma ya Taifa ya Msaada

Simu 1300 555 727

harafu uliza 1800 362 361



Tovuti [www.cfs.sa.gov.au](http://www.cfs.sa.gov.au)



Nenda kwenye mikutano ya mahali ya Moto wa Porini.  
Jiunge au anza kundi la Jamii la mahali la Usalama wa Moto.

Unaweza pia kutumia vyombo vyahabari.



- Facebook  
[www.facebook.com/countryfireservice](https://www.facebook.com/countryfireservice)



- Twitter @CFSTalk

Kituo cha Vifaa vya Mawasiliano cha Scope kiliandika Kiingereza  
Rahisi katika Augusti 2013. [www.scopevic.org.au](http://www.scopevic.org.au)

Ili kupata kitabu cha asilia, wasiliana na Country Fire Service (CFS).

Mayer-Johnson LLC anasema tunaweza kutumia Picture  
Communication Symbols © 1981 – 2013.

Mayer-Johnson LLC anasema tunaweza kutumia kusanyiko la  
ThinLine. © 2010 – 2013.

Valuing People  
Valuing People ClipArt © Inspired Services, UK.  
[www.inspiredservices.org.uk](http://www.inspiredservices.org.uk)

Revised September 2017